

آبونه شرائطی
داخلی، خارجی، مربرایجون
سنه لکی (۲۵۰)، آلی آسانی
(۱۳۰) فروشدر

نسخه سی ۱۰ فروش،
سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه
باب عالی جاه سنده دائره مخصوصه
اخطارات
آبونه مدلی بشیندر

مسلمه موافق آثار مع المنوبه
قبول اولنور، هرج ابدلین
وزیر اعاده اولونماز

الکتاب

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفته لای مجموعه اسلامیه در

باش محرر صاحب و مدیر مسئول

اشرف ارباب

محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم
اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

اخطارات

ادرس تبدلنده آبریمجه بش
فروش کوندردلایددر

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه صره
نومروسی محتوی بولنسی لازمدر

مالک اجنبیه ایجون آبونه
اولانلرک آدرسلرینک فرائیز
جده یازلسی رجا اولنور

پاره کوندردلیدی زمانه به دایر
اولدیننک واضعاً یلدرلسی
رجا اولنور

حقوق عائله و اصول محاکمات شرعیه

فرارنامہ لری مفسرہ

۳۰

۱۰۵ نجی مادہ: «اگر اہل اہل وقوع بولان طلاق معتبر دکلدر»
دینلمش . و لایحہ . بوقرک خانیہ مذکور اولان اقرار طلاق
مستلہسنہ و تلویحک بر عبارہ سیمہ امام مالک بن انس الاحمدی حضرت تریسک
رأینہ استناد اشدیر بلدی کوستریلشدر .

حال ہوکہ مکرہاً اقرار باشقہ ، انشای طلاق باشقہ در . تلویح
ایہ کتب فقہیہ دن اولما یوب امام مالک مذہبی در بودرلو دکلدر .
تہدیدی ایقاعہ مقتدر اولان کیسہ نک اکرای اوزرینہ زوجه سنی
تطایق اختیار ایدن زوجک طلاق صحیح و نافذ اولدینی کتب مالکیہ در
مصر حدر . مذہب شافعی و حنبلی در اکا موافق اولوب ائمہ دین و ارباب
مذہب بیندہ بخصو صہ اختلاف بوقدر اختلاف آنحق ایقاع طلاق
قصہ اتمکسزین لفظی تلفظ ایدن مکرہک طلاق حقندہ در کہ بودہ
نوادردن اولوب هرکس ایچون متیسر اولماز . لفظک تأثیری اولماز ،
اعتقادندہ بولنوب در ایقاعہ قصد اتمک همان او مذہب اوزرہ فقیہ
اولمہ توقف ایدر . بالنتیجہ لفظ صریحی کنایہ منزہ سنیہ اشدیرمک
حکمندہ در . مذہب مذکور اختیار و قبول اولونہ حقنہ مادہ قانونیہ
بولہ یازیلما می . طلاق مکرہ معتبر در . مکرکہ اکرہ اولونان کیسہ
تطایقی یت ایش اولما سون . دینلمش ایدی .

ادلہ شرعیہ کلنجہ بوقادہ مساعد دکل . حذیفہ بن الیمان و پدرینک
رضی اللہ عنہما غزای بدرہ بولونما و لریہ اثر مکرہ اولہرق اشدیکری
یمینک معتبر طوتولسی ، تلفظ لریسک یتہ مقرون اولوب اولما دیندن سوال
اولونما سنی کی مذہب مختار جمهوری مفید و مؤید اولان آثار شریفہ
چوقدر .

طلاق مکرہک شرعاً صحیح و معتبر اولہ سنک تضمن ایلدیکی حکمت
و مصلحت در یک بوبوک و ظاہر در . مبتلا اولانک سبب حیاتی و باعث مجاہدہ
غرضنی تحصیل او غورندہ آتی اکرہہ جرأت ایدن تہدیدی ایقاعہ
مقتدر اولان ظالم اکرہ ایلہ وقوع بولہ حق تلفظک مشر اولمایہ جنی
اعتقادندہ بولنورسہ او بیچارہ بی اتلاف ایدر . قومیسو نوجہ تصور اولوندیغی
اوزرہ بوقا قارشو چارہ بواقدر حازر قالمایہ ، طلاقک ابطالہ کیدہ لم ،
دیمک معروض اکرہ اولہ حق بیچارکانک حیاتلری تہلکہ الفہ
ایلدکدر .

مع ذلک چارہ سنی در بوتون بوتون یوق دکلدر . طرف آخردن
اکرہ اولنوبہ زوجه سنی کندیسندن خوشنود ایہ تجدید نکاح
آسان اولدینی کی عندالاکراہ ایقاعی قصد اتمش ایہ مذہب مذکورہ
کندیلریسک قانع اولمیری کافیدر . مسائل اختلافیہ در دعوی وقوع
بولما دوجہ طرف حکومتدن تعرض ایدیلمز سہ مقصد حاصل اولور .
مکرہ تورہ یہ مقتدر اولوب لفظک محتمل اولدینی معنای آخری

و حصر معنای اشراب ایدن بولہ ملوک ، فساد اعتقادی مؤدی اولور .
بولقایدہ مال و احکامی بیان اشدیکمز حدیث شریف ، وجود
بارینک کنہ ذاتی تفکر دن اصل نہی ایدیورسہ کنہ صفاتی در تفکر دن
اولہ جہ نہی ایلدیکنہ شبہ بوقدر . زیرا اولنک حقیقت ذات و صفاتہ
وصول مستحیل و نہی تفکر هر ایکسہ شاملدر .

بزجہ بینمشی کافی اولان شبی ، ذات اجل و اعلا ملک هانکی
صفتلرہ متصف اولدیغی بیلیمک و بونک خارجندہ اولان کنہاتی علم
الہی بہ تفویض اتمکدر . اساساً او کنہاتی تدقیق و ادراک مرتبہ سہ
وارمی عقلان ممکن اولدینی ایچون بوقادار قرآن کریمہ و اوندن اول
نازل اولمش اولان کتب الہیہ در برشی آیان اولنما می و انحق مصنوعاتہ
نوجیہ نظرایہ وجود صالک بذایع حکمت و قدرتنہ و صفات کالیہ سہ
علم و ایقان حاصل اتمک سائق اولان بعض احکام ارشادیہ و تنویریہ
منجلی بولمشدر . بناء علیہ وجود بارینک آثاری ظاہر بولنان صفتلرہ
کیفیت انصافدن بحث اتمک شان بشردن خارجدر .

خالق تعالی حضرتلری حقندہ بزہ واجب و منحتم اولان شی ،
اولنک موجود اولدیغی و عکایدن هیچ برشیہ بکزمہ مدیکتی ازلی ،
ایدی ، حی ، عالم ، مرید ، قادر ، وجوب وجودندہ و کمال صفتندہ
وضع مخلوقانندہ متفرد ، متکلم ، سمیع ، بصیر و اسملری شریعت احمدیہ
نک آیان اشدیکی دیگر صفتلرہ متصف بولندیغی بولوب اعتقاد اتمکدر .
آنحق ذات باری بہ صفاتک زائد اولدینی و اولنک کلام صفتک
کتب سہاوہ نک حاوی اولدینی احکام و معانیدن حاصل اولان علمک
اشتمال اتمدیکی بر طرزہ بولندیغی و سمع و بصیر صفتلریسک مسموعات
و مبصراتہ علمی لاحق اولمیرق حصولہ کدیکی بولندہ و بوقا نمائل ساز
صفتلری حقندہ او کی مباحثی تدقیق ایدنلرہ اختلاف انظارنی و مذہبک
تفرقی موجب اولان تعمیق کیریشک جائز دکلدر ، زیرا اولنک
حقیقتہ وصول و صفات الہیہ و متشابهات حقندہ قرآن کریمہ وارد
اولان لفظ شریفہ و زریہ کنہ مسائلدن برشی استدلال کیفیتی ، حوصلہ
بشرک دائرہ استماعی خارجندہ در اولنلرہ اشتغال ، عقلہ و هن ایراث
ایدر ، شرع شریفی آلدایق قبیلندن اولور .

بدیہیدر کہ لغت استعمالی دایما حقیقتہ شامل و منحصر دکلدر . وجوہ
کلامک انواع اسالیب و بدایینی حاوی اولان لغت و ضبی مادہ سنک
حقیقتہ المحصاری حالندہ اولنک حقایق استعمالہ هیچ کیسہ رعایتہ
قادر اولہ نازدی . بوقریمہ فلسفہ مذہبی طوطشیدی ، آنحق بونلرہ سالک
اولدقلمری مباحث ، ایچلرندن هیچ برکرومی دلیل قائمہ اقتران
ایدہ جک برنور حقیقتہ ایصال ایدہ نامشدر .

اشیو ایضا حاددن اکلشہ یغی اوزرہ بزم آنحق عقلمیزک مساعد
و شرعک مؤید اولدینی احکامی بیلیمک و اولہ ذکر اولندیغی وجہ ایلہ
اللہ و رسل کرامیلہ کوندرمکی مقدس کتابلرہ ایمان ایدنلر ایچون
فضل و مرحمت الہیہ دن مغفرت دینہ مکر .

شیخ محمد عبده

مترجمی : حسین مظہر

و بساط مقال اکثریاً قریباً قاطعه تشکیل ایدر ، مفید یقین اولور .
« سنک نحت نکاحنده قاطق ایسته میوزم . » دین زوجه سنه قارشی
زوجنک « بندن بری اول ، - یاخود - ایشته باغکی چوزدم . »
دعوی ؛ کذلک مذاکره طلاق ایستاشنده ، یاخود غضب حالنده
« کونلریکی صای ، - یاخود - ایشته سنی باشمدن آندم ، دعوی
اطلاقندن باشقه نهیه حل اولونه بیلیر ؟ حالی کورن و کندیسنه خطاب
ایدیلمش اولان قادین بومعنائی آکلیوب جزم ایدرک حاکم شکایت
ایدوبده زوجیده حادثه نکت صورت حکیمه جریانی اقرار ایدرسه
طلاق وقوعنده حاکم ایچون ترده محل قلبی ؟ و بحال ایله برابر
مدعی علیه دیتیم یوق ایدی « دیمسنه اعتبار ایدم بیلیرم ؟ ناصیل اوقادی
حسن و وجدانک خلافتهم عبور ایدم چک و کفایتک ده مذهب و وجدان
مخالف اولان شویله بر حکمه اقدام ایتمی ناصیل جائز اوله حق ؟ برده حاکم
خوف باری ایله عامل اولمایوبده او یله حکم ایتمسون ، یا او حکمی
شرعاً نافذ اولورمی ؟

دیانتی بیلن والته سوروب اوکر نه چک اولان قادین انک حکیمه
نفسی اوشخصه ایلیم ایدرمی ؟

« الفاظ کنویهده طلاق نیت ایتمه مشدم . » دین کیمسه یا لکن
دیانتاً مصدقدر . مفتی آکا « مکذبک » دیمه من . چونکه تکذیب
ایدن یوقدر . قادین طلاق وقوعنده جزم ایدرک قاضی به مراجعتله
دهوا ایتمه من ، آنحق شبهه نکره مفتی به مراجعت ایلشدر . بالذات
مشاهده ایلدیکی حالک دلالت کندیسی جزم ایدم میوزده زوجنک
سوزینه قناعت ایله یورسه آکا نه دنیله بیلیر ؟ زوجنک دیانتاً مصدق
اولسنک حقیقی بودر . کندی وجدانلریسه بر اقلیر . زوجه سی آن
وجداناً تکذیب ایتمیور . تصدیق ایدیورسه مؤاخذه اولونماز دیمکدر .
بالعکس کوردیکی حالک دلالت بینه آنی تکذیب ایدرک قاضی به
مراجعته دهوی اقامه ایلش ایسه البته آکا « لصی تکذیب ایتمه ،
تصدیق ایت ، مؤاخذه اولونماز سنک . » دیمه من . افتا مسئله سی
باشقه ، قضا مسئله سی باشقدر .

شیمدی به قدر پوشلو و قایمده قادین طلاق وقوعنده جزم ایلدیکی
حالده دعوی ایتمسون ، ایتمسون اکثریاً مصلحین توسطه تجدید نکاح
اولور ایدی بوندن صوکره برکره حکمه به مراجعت ایدنلر ایچون
بو طریقه حیات عائله بی محافظه ایلکده بک مشکل اوله حق .
چونکه بو ماده قانونیه به بناء علیه حاکم افندی زوجی قولیه تصدیق
ایدم چک . لکن قادین بجهز بالذات مشاهده ایدیکی قریباً حالیه به قارشی
بو حکمه قناعت کثیره میه چک . بلکه حاکم ده مذهب و وجدانی
ازد رک مجرد دنیا منصفی محافظه ایچون اوکا قدام ایشدیکنی بیله چک . یاخود
بوراسنی ده حاکم افندی فهم ایدم چک . « کرچه مذهب و اعتقادیمزه مخالفدر ،
لکن قانون بویلهدر . » دیمه چک . طرفین بو حال اوزره حکمدهون
حقیقه جقلر . نهایت قادین مهرنی نفقه عدتی فدا ایدرک محالیه به عبور
اوله حق . یاخود تجدید نکاح ایدیلک اوزره باریشه جقلر . لکن حاکم

قصد ایتمش بولنورسه مذهب مختار اوزره ده دیانتاً مصدقدر . اگر
زوجه سی کندوسندن متنفره بولنور ، یاخود اگر آکراه طرفندن
اولورسه بوکرده آنک چاره سی آرامق عبث اولور . چونکه آرا-
لنده انتظام معیشت ممکن اولمایه جقدور . زوج حقنده خیرلی اولان
بو وسیله ایله آنک معاشرتندن و مهرندن قورتولمقدور .

هر حالده حکم شرعی نکت تغییرینه مذهب جهو رک ترک و تبدیله
بر سبب معقول یوقدر . ایجاب مصلحت دکل ، بالعکس مخاطره لیدر .
افتا اشارت اولوندینی اوزره جنایاتده باعث اولور .

تهدید و اگر ذاتاً افعال بومعهون اولوب فاعلی اله یکیریلیرسه
تغزیر و حبس بیله جزاسنی کورمه حکمده معلومدر . کثیر الوقوع اولان
اموردن ایتمش کی اوکی آلمق ایچون طلاق چاره ابطال آرامه به ،
مذهبندن چیمه به ، حاجت یوق .

لایحه ده : امثالی نشوبقدر ، دینلمی سوه ظن و توهمندن باشقه برشی
دکلدر ، بالتجربه باطردر . اگر اهله طلاق عجباً صدر اسلامدن بری
قاج کره واقع اولمشدر . هله عصر مزده و علامت مزده وقومی بیله
مسووع دکل .

بو قانونه بر یوق یرم کندی عزی تشهر ایدیورز . اوروا خلقی ؛
اهل اسلام آراسنده اگر اهله طلاق بک جوق واقع اولور ایتمش ،
تبدیل مذهبندن باشقه چاره سی بوله مامشدر . « دیمه چکلر . دینزه
و اخلاقزه قارشی سوه اعتقادلری آرنه حق . فحسبنا الله و نعم الوکیل .
قومیسون بورالری ده دوش و نه مه مشدر . بیلیم ، بوکی نوادر
امور ایله نیچون اشتغال ایلیمشدر . بوماده نکتده تصحیحنه احتیاج
یوق . طبی اولادر .

۳۱

۱۰۹ نجی ماده ده : « طلاق الفاظ صریحه ایله واقع اولور . متعارف
اولان الفاظ کنویه دخی صریح حکمدهدر . اما متعارف اولیان الفاظ کنویه
ایله طلاق وقوعی آنحق زوجنک نیت متوقفدر . زوجنک طلاق نیت ایدوب
ایتمدی حقنده طرفین اختلاف ایسه زوج بیدله تصدیق اولنور . »
دینلمش . ولایحه ده مذهب شافعی به کوره تنظیم اولوندینی
کوستریلمشدر .

حال بوکه مذهب شافعی ده کنایات متعارف یوق . هیچ بر مذهب او بیاور .
مذهب مشار الیه آنحق الفاظ کنایه دن طلاقده استعمالی قایل اولوب
کس معروفیت ایتمن الفاظ حقنده قبول ایدیلمش ، متجزی اولیان
قولرک ینه برر جزئی آلمش اولدینی آکلاشیلیور .

دلالت حال ایسه کثرت استعمالدن اقوادر . زوجنک او یله
بریتی یوق ایکن حالک دلالت بینه سوزندن مقصودی اولیان طلاق
وقوعنه قائل اولمق موافق مصلحت کورولمه من . حیات عائله نکت ،
نکاح ممکن مرتبه خللدن وقایه سی قاعده سنه مخالف ایتمش . بوده
عجباً ممکن اولان مرتبه ده میدر ؟ زوجنک او یله بریتی اولدینی نهدن
معلوم اولور ؟ حالک دلالتی اقرارله برابر سوزندن مقصودی ، کل
ایدی دیمک مصادره ، یاخود تناقضه منجر اولیورمی ؟ دلالت حال

مساعده سی آلتسزین نکاح اجراسی ممنوع . شاهدلر بیه مجازات اولونه جق . حاکمن مساعده ایستیه لک اولورسه اوده اعلامه قالدیه جق . بر جوق مصرف وزمانه متوقف . بلکه حاکم بن عقد نکاح ایچون مساعده وروب مامور کوندریم ، قانوناً خلاق واقع اولمادی . دییه جک . یاخود زوجک کلوب اولکی افاذه سنده کاذب اولدییی اقرار ایتمی تکلیف ایده جک . زوج ایسه یارواغیاره قارشو اولکی یمنندن سوکره بولا جبارت ایده مه جک . وصیقیلوب باشقه چاره بوله مازسه یکیدن بر طلاق اقرار وتسجیل استدریمیه مجبور اوله جق . حیات عالمی خلدن وقایه بوله می اولور ؟ بوقانونک موافق مصلحت اولان نر سیدر ؟

صدرالدین

مسلمانلق دین فطریدر

۳

فطرت رنومیه:

اسکی زمانلرده انسانلره بر طاشقیلاق طارض اولدی . طوغری یوگ سالیکی قالمادی ، قلبلره قسوت کلدی ، حرملر هتک ایدلدی . فطرت بشریه ک بو بحرانی زمانده ایدی که مسیح علیه السلام ساحه عالمه قدمنهاده اوله رق خلقی تعلیم و تربیه ، آجدینی شهره سداد و هدایت دعوت ایتمک باشلادی . نتیجه ده انسانلرک بر قسمی کننیه ایمان ایله مسعود اولدیلر سه قیم دیکری کفر و عبادلرنده ثبات ایستیلر . یالکز شو جهت وار که مسیحیه شعیبیت ایدنلرده الله ایمان خصوصنده اول کلوب کچن یونانیلر ، فارسیلر و سازه نیک فکر پرستش خصوصنده دوچار اولمش اولدیلر سیقامندن آزاده قاله مادیلر ؛ اولرک نظرلرنده ده معبود شکل آدمی ده تمثیل ایده رک آره لرند کزوب یورو مک ، حیاته عائد بر طاق آمال و مقاصد بسله مک ، انحلال واضمحلال صورتیه تاثیرات کونییه هدف اواق خصوصنده کننیلر یله همحال اولمه باشلادی . بر طرفدن قدسیت ربوبیتی حائر بوتور کن دیکر طرفدن مقابله باشی اوچنده طورده رق اغلابور ، چیمیلر آلدیه باتوب اویویور ، صکرده صلب اولنه رق قانلری داراغا جک اوزرنندن اقوب کیدیور ایدی .

ایشته اتباع مسیحیه دین نامنه پیدری احداث ایستکلری بوکی بدعتلرله یکی بر پت پرستلک کسوه سنه بورونه رک عالمه عرض اندام ایستیلر . مع مافیه ایش بوقدرله ده قالمادی . ده صکرملری اولنر یونان قدیمده اولدینی کی اعظم دینی تشکیل ایدر رؤسای روحانییه دن معبود آلایلری تشکیل ایتمک باشلادیلر . از جمله یونانیلر نزدنده مریم حرب الهی اولدینی کی اولنر جهده (حورج) حرب الهی طایندی . نه یونان قدیمده زهره حسن و جمال دیکر سیارات سبع صنایع نفیسه معبودلری اولدینی کی خرسیتانلر نظرلرنده ده مریم عذراه ایله سسلیا و سبازه غنی وصف و موقعه صاحب اولدیلر .

رؤسای دینک متفکرلری عوامک عقل و خیالنده اساسلی بر صورتده الطباع ایتمش اولان بوسور و همیه سیلمک ، محو و ازاله ایتمک ایچون برخیلی مساعی صرف ایتمش رسیده هیج بر موفقیات الله ایدمه مامشلردر . مع الأسف کوریورز که بوکونه قدر عوام هیج بر معناسی اولمیان بر طاقم افسانه لری دیکله مک سوداوی برشوق و تهالک کوستریورلر ، بازار فضائل و مکر ماته ذره قدر قیمتلری بولمیان بعض کسه لرک سیرت و مسلک لرینه عائد ، مناقب ایله حافظه لرینی تربین ایتمک دینک قواعد اساسیه سنه عائد برشی اوکر تمکین چوق فضله بر قیمت و اهمیت عطف ایدیورلر .

لورده ما کولی نک طاشقیدینی ، احکامنه سرفرو ایستیکلی دین ایله دینداشلری اولان امثلر حقنده کی مطالعات آفقه سنی نقل و حکایه ایدر کن مسلمانلرک ده سلامت عقیده نقطه نظرندن دائم تحت تهیدیده بولاندقلری بر عینه لری خاطر به تبادر ایستدی :

بر طاقم کسه لرک مزارستانلره کیده رک مقدس اعتقاد ایستکلری مرقدلرک طوزینه ، طوبراننه یوزلرینی ، کوزلرینی سورمه لری ، ایچلرنده خواب سرکه دالمش اولان کسه لره امللرینه حصولی ضماننده مرض مناجات ایتملری .

بو غافل کسه لر واهب آمال اولان ذات اجل و اعلانک کننیلرینه هرشیدن ده یاقین اولدینی ، دعا و تضرعلرینی هرکسیدن ده ای ایستدیکنی ، اوزلرنده کی قدرت و تأثیری هر فرددن ده قاطعی اولدینی و بناء علیه عرض خشوع و تعبد احق والبق بولمیدینی هیج دوشونمورلرده مقاصد مادیه و معنویه لرینک لحصولنده ساحه وجوددن چکیلوب کیتمش ، حیات فانییه دن دامن کش فراغ اولمش برر مخلوق ناجیز ایله بارگاه اقدسه توسلده فضله بر تاثیر و منفعت امید ایدیورلر . « قل افانخذتم من دونه اولیاء لایملکون لانفسهم نفعا ولاضرأ . والله مع الله امر الا تمیدوا الا یاء ذلك الدین القیم ولکن اکثر الناس لایعلمون »

خلاصه ، الله ایمان و اونی حلولدن ، مشابعت غیردن تنزیه و تقدیس ایتمک ، بتول موجوداتک فوقنده یالکز ذات اقدس کبریای عبادنه مستحق کورمک صورتیه شریعت اسلامییه نک قبول ایتمش اولدینی یول بر یولدر که انسان ، یالکز فطرتک تمایلاتنه بر اقیلیر ، بر طاقم تلقینات و تسویلات مضله ایله کریوه ضالکله صابدر لملازسه وجدانی اوندن بشقه بر بوله سوق و اماله ایدمه بیلمه سی امکانی یوقدر .

بسم الله الرحمن الرحیم (قل هو الله احد الله الصمد لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفو احد)

عبدالعزیز چاوش

فنیات :

معندن کوموری

۴

(۵) الماس ویرلانطه :

معندن کورلرینک بشنجه نوعی اک صافی و خالص (الماس ویرلانطه) در .